

Hugo Bouter

Neem van de vruchten van het land mee

“De Here sprak tot Mozes: Zend mannen uit om het land Kanaän te verspieden, dat Ik de Israëlieten geven zal; telkens één man zult u zenden als vertegenwoordiger van de stam van zijn vaderen: allen vorsten onder hen. Toen zond Mozes hen heen uit de woestijn Paran, naar het bevel van de Here (...). Wees moedig en neem van de vruchten van het land mee. Het was toen juist de tijd van de eerste druiven (...). Toen zij in het dal Eskol gekomen waren, sneden zij daar een rank met één tros druiven af, die zij met hun tweeën aan een draagstok droegen; ook wat granaatappels en wat vijgen (...). Na verloop van veertig dagen keerden zij terug van het verspieden van het land; zij gingen op weg en kwamen tot Mozes en Aäron en de hele vergadering van de Israëlieten in Kades, in de woestijn Paran, en brachten hun en de hele vergadering bericht en toonden hun de vruchten van het land”.

Numeri 13:1-26

De verkenning van Kanaän

Een onderdeel van de opdracht die de twaalf verspieders kregen, was ook enkele vruchten uit het Beloofde Land mee te nemen. Zij moesten het land niet alleen verkennen en mondeling verslag uitbrengen van hun reis, de ligging van de steden, de kwaliteit van het land en het karakter van de bevolking. Maar zij moesten ook concreet iets tonen van het voedsel dat er te vinden was.

Zodoende zouden de Israëlieten, terwijl zij nog in de woestijn waren, alvast een idee krijgen van wat het land Kanaän hun aan zegeningen had te bieden. Zou het land beantwoorden aan hun hooggespannen verwachtingen? Al meer dan een jaar hadden ze door de woestijn gezworven, maar nu was dan eindelijk het moment gekomen waarop ze wat meer over het land te weten zouden komen.

De eerste kennismaking met het Beloofde Land was zeker niet teleurstellend, want de verkenner brachten maar liefst drie soorten vruchten met zich mee. De belangrijkste en ook de bekendste van deze vruchten was de grote druiventros, die zij met hun tweeën moesten dragen. Het waren druiven uit het dal Eskol. Hier heeft het dal Eskol zijn naam aan te danken, want Eskol betekent 'druiventros' (Num. 13:24). Het Hebreeuwse woord dat hier voor 'dal' wordt gebruikt, kan echter ook de betekenis van 'beek' hebben. Dit is begrijpelijk, omdat er in dalen nu eenmaal vaak beken stromen. Wij kunnen het ons dus zo voorstellen, dat de verkenner in een dal kwamen waarin een beek stroomde en waarvan de hellingen begroeid waren met wijnstokken en vruchtbomen. Als er geen water in het dal Eskol was geweest, zouden zij er zeker geen vruchten hebben gevonden.

Maar dit heeft ook een géestelijke betekenis voor ons. De 'waterbeken' zijn in de Schrift een beeld van de werking van de Heilige Geest (Joh. 7:38-39). Zoals er in de natuur zonder water geen vruchten kunnen groeien, zo is het ook in het geestelijke vlak. Zonder de verfrissende en levendmakende werking van de Geest zullen wij beslist tevergeefs naar 'de vrucht van de Geest' zoeken (Gal. 5:22; 6:8). Dit is voor de christen dus een onmisbare voorwaarde om de vrucht te leren kennen van het hemelse land dat voor ons is weggelegd. We zullen nooit een idee krijgen van de zegeningen van het hemelse Kanaän – eeuwige, hemelse en geestelijke zegeningen die in Christus ons deel zijn – als wij niet in aanraking zijn gekomen met deze stromen van levend water.

Druiven uit het dal Eskol

In de eerste plaats was hier in het dal Eskol dus deze grote druiventros, die door twee van de verkenner werd gedragen – en misschien waren dat wel Jozua en Kaleb, die de vrucht van het land tenminste naar waarde wisten te schatten! De vrucht van de wijnstok is in de Schrift een algemeen bekend symbool van de vreugde (vgl. Richt. 9:13; Ps. 104:15; Jes. 24:7). De druiventros die de verspieder vonden spreekt ons dus van de vreugde die wij in het hemelse Kanaän vinden, en wel tengevolge van de levendmakende werking van de Heilige Geest. Galaten 5

noemt de blijdschap dan ook als een belangrijk aspect van de vrucht van de Geest (Gal. 5:22). Het is de Geest die vruchtbaar maakt, en wij kunnen deze vrucht van het Beloofde Land alleen oogsten door op de akker van de Geest te zaaien (Gal. 6:8).

Verder toont Johannes 15 dat deze hemelse blijdschap ons deel is door onze verbondenheid met Christus als de ware Wijnstok. De Vader en de Zoon te kennen, door de kracht van de Heilige Geest, dat geeft eeuwige, hemelse vreugde. 'En onze gemeenschap is met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus. En deze dingen schrijven wij, opdat onze blijdschap volkomen is' (1 Joh. 1:3-4). Let hier op het verband tussen 'gemeenschap' en 'blijdschap'. Ons deelhebben aan de Vader en de Zoon bewerkt een volkomen vreugde. Buiten deze gemeenschap is er geen ware vreugde te vinden. Deze dingen zijn niet van elkaar te scheiden. Het dal Eskol bevond zich in de nabijheid van Hebron, en die plaatsnaam betekent 'gemeenschap' of 'bondgenootschap'. Alleen op de plaats van de gemeenschap met God vinden wij ook ware en volkomen blijdschap als één van de voornaamste vruchten van de Geest.

Granaatappels en vijgen

De druiventros was echter niet de enige vrucht die de verspieders vonden; zij namen ook wat granaatappels en vijgen mee. Misschien wordt daarop gezinspeeld in Numeri 20:5, wanneer de Israëlieten klagen dat er in de barre woestijn 'geen koren, vijgenboom, wijnstok en granaatappel groeien en geen water is om te drinken'. Maar ook in andere gedeelten van het Oude Testament worden deze verschillende vruchten in één adem genoemd (Deut. 8:8; Hag. 2:20).

Wat de betekenis van de granaatappel betreft: er kwamen imitaties van granaatappels voor op de zomen van het opperkleed van de hogepriester, en eveneens op de kapitelen van de beide zuilen die bij de ingang van de tempel stonden (Ex. 28:31-34; 1 Kon. 7:18; 2 Kon. 25:17). Wij vinden deze vrucht dus steeds in verbinding met het *heiligdom*. Zij symboliseert de heiligheid die passend is voor Gods huis.

De granaatappels aan de zomen van het kleed van de hogepriester waren – net zoals de gouden belletjes – een absolute vereiste voor hem om het heiligdom te kunnen betreden (Ex. 28:35). Zij wijzen op de heiligheid die Christus kenmerkt en die Hem in staat stelt als onze hemelse Hogepriester voor het aangezicht van God

te verschijnen (Hebr. 7:26). En van de granaatappels op de tempelzuilen lezen wij dat zij een versiering van het vlechtwerk op de kapitelen waren, Volgens Psalm 93:5 is de *heiligheid* Gods huis tot sieraad. Dit bevestigt de gedachte dat de granaatappel de heiligheid aanduidt die vereist is voor Gods tegenwoordigheid, als vrucht van de werking van Gods Geest. Vergelijk de uitdrukking 'uw vrucht tot heiliging' (Rom. 6:22).

Nu wat betreft de vijgen. Een van de éérste hoofdstukken van de Bijbel zegt ons al het een en ander over de betekenis van deze derde vrucht die de twaalf verkenneren van hun tocht meenamen. Adam en Eva maakten schorten van vijgenboombladeren om zich daarmee te bedekken, nadat zij hadden gegeten van de boom van de kennis van goed en kwaad. Naderhand ontvingen zij van God Zélf een andere bedekking, die was gemaakt van de huiden van onschuldige offerdieren. De bekleding van vijgenboombladeren wijst op het kleed van eigengerechtigheid, van eigen goede werken, waarmee de mens probeert zijn zondige toestand voor God te verbergen. Dit staat in contrast met het heilskleed van de goddelijke gerechtigheid, dat wij om niet ontvangen tengevolge van het sterven van het onschuldige Offerlam.

Het beeld van de vijgenboom wordt in de Schrift ook gebruikt om Israël als natie aan te duiden, en dan eveneens gehuld in het kleed van de eigengerechtigheid. Aan de vijgenboom die door Christus werd vervloekt, waren alleen maar bladeren te bekennen en geen vruchten. Israël droeg een bladerkleed van eigengerechtigheid. Het had een mooie belijdenis, maar kon geen werkelijke vrucht van gerechtigheid voor God voortbrengen. De vijgenboom is nu verdord (Israël ligt onder een oordeel van verharding), maar in de laatste dagen zal hierin verandering komen en zal de vijgenboom weer uitspruiten (Matt. 21:19; 24:32). Dan zal Israël geen gerechtigheid meer in zichzelf zoeken, maar alleen in zijn God. Het kleed van Gods gerechtigheid zal hen sieren en het herstelde Jeruzalem zal heten: De Here onze gerechtigheid (Jes. 61:10; Jer. 33:16). Israël zal vrucht dragen en van deze vrucht zal gelden: '(...) aan Mij is uw vrucht te danken' (Hos. 14:9).

Zoals de granaatappels een beeld zijn van de vrucht van de *heiligheid*, zo spreken de vijgen van de vrucht van de *gerechtigheid*. Samen vormen zij de kenmerken van de nieuwe mens, die overeenkomstig God geschapen is in 'waarachtige gerechtigheid en heiligheid' (Ef. 4:24). Dit zijn vruchten van de nieuwe schepping, vruchten van het hemelse land (in de woestijn waren ze niet te vinden!). Deze vruchten kon de eerste mens niet voortbrengen. Zelfs in het paradijs bezat Adam in zijn staat van onschuld geen ware gerechtigheid en heiligheid. Hij was weliswaar onschuldig, maar hij wees het kwaad niet van de hand en bezoedelde zich ermee. Hij handelde niet rechtvaardig en hij bleef ook niet heilig. Ware gerechtigheid en

heiligheid zijn vruchten van de nieuwe schepping, die gegrond is op het verlossingswerk van Christus.

Juist in de Efezebrief, die ons verplaatst in het 'Beloofde Land', in de 'hemelse gewesten', zien wij dat deze kostelijke vruchten ons deel zijn. In Christus is ons een heiligheid en een gerechtigheid geschonken die ons een plaats geeft in het licht, in Gods heilige tegenwoordigheid (Ef. 1:3-6). Efeziërs 4 en 5 vertellen ons hoe deze vruchten in ons leven gestalte kunnen krijgen, zodat de 'vrucht van het licht' ook in praktisch opzicht in ons wordt gezien en wij niets van doen hebben met de 'onvruchtbare werken van de duisternis'. Wij zullen dan zuiver en onberispelijk zijn, vervuld met de 'vrucht van de gerechtigheid', die ook een 'vreedzame vrucht' wordt genoemd (zie Fil. 1:11; Hebr. 12:11).

Stellen wij de vruchten van het land op prijs, evenals de twee verkenners dat deden die de druiven uit Eskol droegen? Of hechten wij er geen waarde aan, zoals de meerderheid van het ongelovige volk, dat het goede land versmaadde? En als wij de vruchten van het hemelse Kanaän kennen en waarderen, is het ons dan voldoende die zo af en toe 'in de woestijn' te proeven, dus in de omstandigheden van het leven hier beneden? Of zijn ze permanent ons deel, doordat wij woning hebben gemaakt in het land en ons hemelse erfdeel daadwerkelijk in bezit hebben genomen?

Oude Sporen 2015

